

Реферати

**СУБЪЕКТИВНЫЕ И ОБЪЕКТИВНЫЕ АСПЕКТЫ ОЦЕНИВАНИЯ
ЗНАНИЙ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ НА КАФЕДРЕ
ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЫ**

Коробко Е.А.

Цель - изучить субъективные и объективные аспекты оценки знаний иностранных студентов на кафедре внутренней медицины. **Материал и методы.** Проведено анонимный опрос 38 иностранных студентов с помощью специально разработанной анкеты. Результаты свидетельствуют о том, что в большинстве случаев оценка знаний иностранных студентов на кафедре внутренней медицины № 2 является объективной, что подтверждает соответствие оценки текущей успеваемости с итоговым модульным контролем.

Ключевые слова: иностранные студенты, объективность оценки, внутренняя медицина.

**SUBJECTIVE AND OBJECTIVE ASPECTS OF TESTING
THE FOREIGN STUDENTS' KNOWLEDGE AT THE
DEPARTMENT OF INTERNAL MEDICINE**

Korobko E.A.

Purpose – to test the subjective and objective aspects of foreign students' knowledge at the department of internal medicine. **Material and methods.** An anonymous questioning of 38 foreign students were carried out by using a special designed questionnaire. The results of testing of foreign students' knowledge at the department of internal medicine № 2 is objective, which confirm the knowledge of the current progress with final module control.

Key words: foreign students, the objectivity of evaluation, internal medicine.

УДК 616.1/.4+378.147=111

С.К. Кулишов, І.П. Кудря, Н.Г. Третяк

ВНІЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

**ЗАСТОСУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ
ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНИ**

Застосування англійської мови в навчанні внутрішньої медицини забезпечує вихід як іноземного, так і українського студентів, викладачів на використання медичної літератури світового рівня, включно стандарти діагностики та лікування. В підготовці до семінарів, лекцій допоможуть сайти: e-medicine, MDLinx Internal Medicine, MDLinx Cardiology, Medscape: Full-text Journal Articles та інші. Ці сайти надають можливість бути на вебінарах, знайомитися з лекціями відомих спеціалістів за певним фахом через відеоматеріали, відеолекції. Наукові дослідження можуть бути на рівні світових вимог, якщо орієнтуватися на сучасні методи математичного планування, аналізу отриманих результатів, презентації останніх на міжнародних конгресах, конференціях, в журналах. Розширенню контактів, консультуванню можуть допомогти такі сайти: ResearchGate, LinkedIn, Academia.edu share research та інші. Знайомство на мові оригіналу з світовими зразками художньої літератури, відомими англомовними телевізійними передачами, газетами тарує новий щабель рівня культури.

Ключові слова: англійська мова, внутрішня медицина, навчання, наука, культура.

Англійська мова швидкими темпами завойовує світ. Глобалізація на мовному рівні принесла зміни в поширення та взаємовідносини національних мов. В мультилінгвальному просторі вона виконує не тільки функції засобу міжнародного спілкування, мови-посередника й мови зв'язку, а й роль мови глобального спілкування.

За прогнозами деяких учених, боротьба за ринки збуту «навчальних послуг» надалі зростатиме [1]. Цивілізованому характеру конкуренції вищих навчальних закладів сприятиме утворення в майбутньому світових регулюючих організацій освітнього процесу [1]. Проте вже сьогодні регулятором взаємовідносин у Європі є Болонський процес – як відповідь на модернізацію навчального процесу в Північній Америці, зокрема в США та Канаді [1]. До високого рівня вищої медичної освіти прагнуть й інші країни Британської Співдружності. Освіта вищого гатунку характерна для Великобританії. Україна має свою славетну історію становлення освіти за часів Київської Русі, під час перебування у складі таких імперій, як Росія, Австро-Угорщина, Річ Посполита, Радянський Союз, та за роки існування як самостійної держави [1]. Рейтинг кафедр вищих навчальних закладів є відображенням рівня володіння перевіреними та новітніми освітніми технологіями і дозволяє зайняти певну «нішу» на освітньому ринку [1]. Нині вищі навчальні заклади займаються підготовкою власних та іноземних спеціалістів [1]. Вищий навчальний заклад країни, який виберуть українці, іноземці, сприятиме майбутньому розвитку освітньої галузі України [1].

Застосування англійської мови в навчанні внутрішньої медицини, як передумова підвищення успішності наукових досліджень, рівня культури. Застосування англійської мови в навчанні внутрішньої медицини забезпечує вихід як іноземного, так і українського студентів, викладачів на використання медичної літератури світового рівня, включно стандарти діагностики та лікування як в паперовому, так і електронному носіях. В підготовці до практичних занять, семінарів, лекцій допоможуть сайти: e-medicine, MDLinx Internal Medicine, MDLinx Cardiology, MDLinx Pulmonology, Medscape: Full-text Journal Articles та інші. Ці сайти надають можливість бути на вебінарах, знайомитися з лекціями відомих спеціалістів за певним фахом через відеоматеріали, відеолекції. На кафедрі внутрішньої медицини № 1 Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» студенти з англомовним навчанням використовують сучасну світову літературу, зокрема “Harrison’s principles of internal medicine”, 17th or 18th Editions, “Goldman’s Cecil Medicine”, 24th Edition, “Davidson’s Principles and Practise of Medicine”, 21th Edition, “Macleod’s Clinical Examination”, 12th Edition, методичні рекомендації з внутрішньої медицини співробітників кафедр для студентів та викладачів, які представлені на сайті академії. Саме зі студентами, які навчаються англійською мовою, використовували кейс- та фрактальні технології [3,8], системно-антисистемне співставлення [4,5,6,7] для покращання якості навчання внутрішньої медицини, формування креативного клінічного мислення. Накопичення, презентація інформації, як похідних множин Кантора, фон Коха, побудова схем, алгоритмів, моделей етіологічних, патогенетичних,

клінічних особливостей патології внутрішніх органів дозволяє прийняти обґрунтовані лікувальні, профілактичні рішення, які є необхідними для майбутнього лікаря.

Розуміння фрактальних основ психічної діяльності, творчого процесу диктує необхідність побудови навчального процесу, презентації інформації, як похідних множин Кантора, фон Коха, Мандельбротта [5,8], зокрема за насиченістю даних про клінічні варіанти патології внутрішніх органів від мультисимптомних до малосимптомних або безсимптомних в порівнянні з помірною клінічною інформацією. Для створення моделей етіологічних, патогенетичних, клінічних особливостей патології внутрішніх органів використовують дерева рішень, символічнокомп'ютерну математику [3,8]. Наукові дослідження можуть бути на рівні світових вимог, якщо орієнтуватися на сучасні методи математичного планування, аналізу отриманих результатів, презентації останніх на міжнародних конгресах, конференціях, в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз даних. Розширенню контактів, консультуванню можуть допомогти такі сайти: ResearchGate, LinkedIn, Academia.edu share research та інші. Завдяки саме таким сайтам співробітники академії включені в редколегії англомовних журналів Канади, Індії та інших країн.

На підставі осмислення відомих в англомовному світі принципів системного, латерального мислення, теорії розв'язання винахідницьких завдань, системних взаємодій, нейролінгвістичного програмування, складання хайку, оксюморонів нами запропоновано та апробовано алгоритм креативного рішення комплексних медико-біологічних та фізико-математичних проблем сьогодення [5,6,7]. Він зводиться до формування багатьох тез та антитез, об'єднання їх у тезо-антитезні або антитезно-тезні варіанти оксюморонів, що є віддзеркаленням системно-антисистемних зіставлень [5,6,7]. Проміжні оксюморони перевтілюють в остаточні варіанти креативних рішень та представляють системою лінійних та/ або нелінійних рівнянь з подальшим символічно-комп'ютерним математичним моделюванням [5,6,7]. Отримані дані, алгоритми рішень можуть бути представлені у вигляді системи лінійних і / або нелінійних рівнянь, математичного моделювання з використанням програм: Maple, Mathematica. Застосування останніх дозволяє представити результати у вигляді функцій, аргументів, систем рівнянь; представити послідовність рішення рівнянь, отримати результати підрахунків, об'єднати певні відхилення показників, як відображення тих чи інших патогенетичних механізмів синдромів, хвороби.

Знайомство на мові оригіналу зі світовими зразками художньої літератури тарує новий щабель рівня культури. Перегляд телевізійних передач на CNN, BBC, EuroNews та інших, читання таких газет, як The Sun, New York Times, Financial Times, Guardian Newspaper та інших дозволяє співставити уяви міжнародної спільноти на ті чи інші події, оцінити загальний психологічний стан громадян тієї чи іншої країни, особливості їх взаємовідносин, харчування, фізичної активності, відношення до власного здоров'я, ролі лікарів, медичних сестер в наданні медичної допомоги, загальний стан організації охорони здоров'я.

Висновки

1. Застосування англійської мови в навчанні внутрішній медицині сприяє використанню медичної літератури світового рівня, участі у вебінарах, ознайомленню з лекціями відомих спеціалістів через відеоматеріали, відеолекції.
2. Наукові дослідження можуть бути на рівні світових вимог, якщо орієнтуватися на сучасні методи математичного планування, аналізу отриманих результатів, презентації останніх на міжнародних конгресах, конференціях, в журналах.
3. Знайомство з світовими зразками художньої літератури, телевізійними передачами на CNN, BBC, EuroNews, читання таких газет, як The Sun, New York Times, Financial Times, Guardian Newspaper та інших тарує новий щабель рівня культури, надає можливість співставити уяви міжнародної спільноти, оцінити напрями організації охорони здоров'я.

Література

1. Кулішов С. К. Впровадження світового досвіду навчання, креативного мислення як засіб боротьби за ринки збуту навчальних послуг із внутрішньої медицини / С. К. Кулішов, Н. Г. Третяк, Т. І. Шевченко [та ін.] // Інтегративна Антропологія. – 2009. – № 1. – С. 30 – 34.
2. Кулішов С.К. Системне та антисистемне співставлення як метод та середовище навчання творчому клінічному мисленню / С.К. Кулішов, Т. Шевченко, С. Сорокіна [та ін.] // Новые информационные технологии в образовании для всех: учебные среды : шестая Междунар. конф., 22-23 ноября, 2011 г. : тезисы докл. – К. : IRTC, 2011. – С. 343 – 349.
3. Кулішов С.К. Застосування принципів інформаційних «квантів»-фракталів як передумова до сприяння якості навчання внутрішній медицині, творчому мисленню / С.К. Кулішов, Н.Г. Третяк, Н.П. Приходько [та ін.] // – Дніпропетровськ; Варна, 2012. – 1. – С. 259 – 261.
4. Кулішов С.К. Наука і творчість як основа для самовираження, навчання студентів та викладачів, передумова високого рівня якості професійної реалізації / С.К. Кулішов, Н.Г. Третяк, І.П. Кудря [та ін.] // – Полтава, 2012. – С. 138 – 139.
5. Kulishov S.K. Training for creative thinking as a derivative of system and antisystem comparison, prerequisites for the mathematical modeling / S.K. Kulishov, O.M. Yakovenko, N.G. Tretiak // Proceedings of the ICL conference, Villach, Austria, 22 – 25 septem. 2009. – Kassel University Press, 2009. – Vol. 3. – P. 71 – 73.
6. Kulishov S.K. Clinical thinking training as a derivative of system and antisystem comparison, precondition to increase creativity of medical students, physicians / S.K. Kulishov, O.M. Iakovenko, N.G. Tretiak // Proceedings of the ICL conference, Hasselt, Belgium, 15 – 17 septem. 2010. – Kassel University Press, 2010. – P. 337 – 343.
7. Kulishov S.K. Solving clinical problems using system and anti-system comparison, graphic modeling / S.K. Kulishov, O.M. Iakovenko // Innovative medicine and biology. – 2011. – Vol. 3. – P. 30 – 42.
8. Kulishov S.K. Fractals as triggers exploratory statistical analysis of clinical pharmacological data / S.K. Kulishov, O.M. Iakovenko // International journal of pharmacology and pharmaceutical technology. – 2012. – Vol. 1, Issue 1. – P. 53 – 57.

Реферати

**ПРИМЕНЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА КАК ПРЕДПОСЫЛКА
ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБУЧЕНИЯ ВНУТРЕННЕЙ
МЕДИЦИНЕ**

С. К. Кулишов, И. П. Кудря, Н.Г. Третьяк

Применение английского языка в обучении внутренней медицине обеспечивает выход иностранных, украинских студентов, преподавателей на использование медицинской литературы мирового уровня, включая стандарты диагностики и лечения. При подготовке к семинарам, лекциям помогут сайты: e-medicine, MDLinx Internal Medicine, MDLinx Cardiology, Medscape: Full-text Journal Articles и другие. Эти сайты предоставляют возможность быть на вебинарах, знакомиться с лекциями известных специалистов по определенной специальности через видеоматериалы, видеолекции. Научные исследования могут быть на уровне мировых требований, если ориентироваться на современные методы математического планирования, анализа полученных результатов, презентации последних на международных конгрессах, конференциях, в журналах. Расширению контактов, консультированию могут помочь следующие сайты: ResearchGate, LinkedIn, Academia.edu share research и другие. Знакомство на языке оригинала с мировыми образцами художественной литературы, известными англоязычными телевизионными передачами, газетами является предпосылкой достижения более высокого уровня культуры.

Ключевые слова: английский язык, внутренняя медицина, обучение, наука, культура.

**APPLICATION OF ENGLISH AS A PREREQUISITE TO
ENHANCE QUALITY OF INTERNAL MEDICINE
LEARNING**

S. K. Kulishov, I. P. Kudrya, N.G. Tretiak

The application of English in teaching internal medicine provides access to both foreign and Ukrainian students, teachers to use the medical literature of the world level, including standards for diagnosis and treatment. These sites may be used for preparation to the seminars, lectures: e-medicine, MDLinx Internal Medicine, MDLinx Cardiology, Medscape: Full-text Journal Articles and others. It allow you to be on the webinars, to learn by video lectures of known experts. High level of scientific research may be reality if you apply modern methods of mathematical planning, analyzing of the investigation results, to present these data at international congresses, conferences, and to publish it in journals. These sites can help us in expanding contacts, counseling: ResearchGate, LinkedIn, Academia.edu share research and others. Reading in the original language of world samples of literature, English-language television broadcasts, newspapers are a prerequisites for achieving a higher level of culture.

Key words: English language, internal medicine, learning, science, culture.

УДК 378.1-057.875-054.6:616.31

Я.А. Кульбашна

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ

**ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ФАХІВЦЯ – ПРІОРИТ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ – СТОМАТОЛОГІВ**

Стаття присвячена дослідженню розвитку професійної компетентності, зокрема мотиваційного критерію, майбутніх стоматологів-іноземних студентів 3-5 курсів стоматологічного факультету НМУ ім.О.О. Богомольця, шляхом проведення анонімного моніторингу. Представлені попередні результати.

Ключові слова: медична освіта, компетентність стоматолога, моніторинг, мотивація, іноземні-студенти.

Процес інтеграції України до європейської спільноти стосується в повній мірі освітньої галузі, зокрема, медичної. Для цього в Україні здійснюється модернізація медичної освіти згідно європейських вимог [2,4,5,7,]. Стратегічним напрямом розвитку сучасної вищої освіти, за літературними даними, є компетентнісний підхід у всіх ланках педагогічного процесу спрямований на формування компетентного фахівця [3,11]. Необхідність пошуку інноваційних шляхів підвищення якості освіти у ВНЗ зумовлює актуальність дослідження компетентнісного підходу у системі вищої освіти [9], який є одним із засобів підвищення професійної готовності студентів до практичної діяльності, спрямовує мету і зміст вищої освіти до виховання розвиненої особистості зі сформованими життєвими і професійними компетентностями. Удосконалення компетентнісного підходу залежно від спеціалізації студентів вищих навчальних закладів потребує дослідження, визначення основних професійних компетентностей фахівця відповідного напрямку і є архіважливим для теорії і практики вищої школи [11].

Враховуючи географічне положення України на шляху з країн Азії, Африки, Сходу в напрямку Європи, наша держава отримала шанс готувати спеціалістів в галузі медицини не тільки для вітчизняного, а і світового ринку. Більшість іноземних студентів навчається в університетах Харкова, Києва, Одеси, Луганська та Донецька, і майже 40% іноземних студентів здобувають в Україні медичну освіту. Кількість іноземців, бажаючих отримувати диплом лікаря міжнародного зразка і фундаментальні знання в галузі медицини в нашій країні постійно зростає [1,10]. Приклад вітчизняних лікарів, які довгий час надавали висококваліфіковану допомогу в різних регіонах забезпечив високий авторитет українській медичній науці, а випускники медичних ВУЗів, яких можна зустріти в усіх частинах світу, довели високий рівень знань та кваліфікації. Професійна підготовка майбутніх лікарів стоматологів –іноземців у наших ВНЗ є фундаментальною та визнаною в цілому світі, має довгострокову історію та цілком зрозуміле як політичне, так і суто економічне значення [6,8].

Результатом медичної освіти є формування компетентного фахівця в певній галузі, зокрема, стоматології. Процес цей довготривалий і складний та залежить, безпосередньо від якості отримуваної освіти. Особливо важливим питання якості освіти стоїть перед іноземними студентами переважно для тих, хто обрав англomовні програми і пов'язане із отриманням шансів працевлаштування, як на батьківщині, так і в розвинених країнах Європи, Америки, Канади і т.п. Отже наріжною проблемою високоякісної професійної підготовки майбутніх стоматологів, як і в інших галузях освіти, стає її компетентнісне наповнення, розвиток професійної компетентності. Для глибокого вивчення даного процесу ми розпочали дослідження процесу формування та становлення професійної компетентності майбутніх стоматологів.

Щоб адекватно визначити поняття «професійна компетентність майбутнього стоматолога» та максимально оцінити результат процесу формування професійної компетенції, нами було проаналізовано